

שלום עולמים

Talmud Yoma 9b

Why was the first Sanctuary destroyed? Because of three [evil] things which prevailed there: idolatry, immorality, bloodshed... But why was the second Sanctuary destroyed, seeing that in its time they were occupying themselves with Torah, mitzvot, and the practice of charity? Because therein prevailed hatred without cause. That teaches you that groundless hatred is considered equivalent to the three sins of idolatry, immorality, and bloodshed together.

מסכת יומא דף ט ע"ב

מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו: עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים... אבל מקדש שני, שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות: עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים.

מתוך: סמוך ונראה (עמ' 250):

פרקים של ספר המדינה
פתיחה לספר המדינה

מיום שעמדתי על דעתי ביקשתי לכתוב בספר את מעשי המדינה. אבל כל אימת שקרבתי אל המלאכה נרתעתי לאחורני. שהרי המדינה אינה כשאר כל דבר שיש בו רוח חיים, שמחיה את הסופר ומאיר עיניו לראות ולכתוב אם לשבט ואם לחסד. אף היא אינה קיבוץ סתם של בני אדם או אגודת אחים או חבורות חבורות שנודמנו למקום אחד. שאם הסופר הוא בעל מוח כולל הוא אותם בקולמוסו. אלא המדינה היא מושג רוחני שהפך לגשמיות, וחוזר ועושה עצמו רוחני. ואם אתה בא לדון בו כדבר רוחני עושה הוא את עצמו גשמי, אתה דן בו כדבר גשמי חוזר ונעשה רוחני. ויותר הסופר לכלול את כל המדינה כאחת ורצה להסתפק בפרצוף אחד שתפס משלל פרצופיה של המדינה, אותו הפרצוף מה עושה, משתנה והולך כלאחר עין ומגלה פנים אחרות, פנים הרבה בלא שיעור ובלא סוף, וכל פנים יש בהן פנימי וחיצוני, ואין אדם יכול לומר מה עיקר ומה עיקר שבעיקר. גלל כן אין לתמוה עלי ועל רתיעותי. אבל הרעיון הזה לספר את מעשה המדינה בספר לא נתן לי מנוח. וכשנתייאשתי מכתובת הספר, לא נתייאש הספר מלהכתב. פעמים הרבה בא בצרור דפים ריקים שעלעלה בהם הרוח וכל דף ודף היה מצווח, כאותן הגשמות שהולכות ערטלאות, והיה אימרי, וכי אין מלה יהודית להלבישני בה.

סוף סיפור 'שלום עולמים' (עמ' 269):

אחר שסיפרנו כיצד נפטרה המדינה מן האויב שבפנים חייבים אנו לספר כיצד הגיע האויב שבחוץ למלחמה על המדינה. אלא לא עת דברים עכשיו, שמלחמת מצוה ומלחמת חובה לנו באיוב.

מכתב לדוד בן גוריון (ו' חנוכה תשי"ט) מתוך: מעצמי אל עצמי (עמ' 445):
ברשותך אוסיף דבר שלא נשאלתי עליו. דת ומדינה לעת עתה הן כשתי שכנות שאינן נוחות זו לזו. ואתה ששלום המדינה וטובת המדינה תלויים כך כדאי שתמשוך ירך מלדון בענייני דת בין טוב בין למוטב, כדי שתהא דעתך פנויה לענייני המדינה. לואי שלא תראה בדברי שמץ של תוכחה וכיוצא בזה. רק משום שאני מוקיר אותך ומכבד אותך וחפץ בשלומך הרשיתי לי לכתוב את שכתבתי.
ואתה שלום וכל אשר לך שלום.